

Складиштење убојних средстава

Година коначног решења

Уништавањем великог броја објеката закладиштење убојних средстава у бомбардовању 1999, огромна количина муниције, мина, ракета и граната остала је на отвореном, представљајући латентну опасност. Крајем ове године Војска Србије испуниће још једну значајну обавезу – уклонити и последње количине убојних средстава с незаштићеног простора. Велики допринос у остваривању тог задатка дају припадници Централне логистичке базе.

У НАТО бомбардовању српских градова 1999. страдало је и више од 70 објеката у којима су тада била ускладиштена убојна средства Војске. Данас, дванаест година касније, највећи део сачуване и новопроизведене количине муниције, мина, ракета, граната и других експлозива, ускладиштен је на девет локација Централне логистичке базе, од којих осам представљају складишта убојних средстава, а једно је складиште такзваних вишкова. Остатак, неупоредиво мањи део, смештен је на 24 локације које припадају осталим јединицама Војске Србије, што говори о томе да су њена убојна средства смештена на више од 30 локација у држави.

Иако је већина убојних средстава смештена у затвореном простору, и даље се не може рећи да их на отвореном, незаштићеном подручју нема, због чега оправдану забринутост, с Војском, дели и целокупна јавност. Коментаришући обавезу да се до краја године сва количина убојних средстава ускладишти у затвореном, командант Централне логистичке базе бригадни генерал Горан Зековић истиче да је тај задатак готово завршен.

– Централна логистичка база је јединствена и специјализована јединица Војске Србије задужена за ускладиштење и чување убојних средстава, од којих је око 96 одсто већ смештено у затвореном простору, док је на отвореном остало свега нешто мање од четири одсто. При томе, од формирања базе, дакле од 2007. до 2010, учињено је много на смањењу количине убојних средстава смештених на отвореном. Убојна средства која су била на седам локација премештена су 2010. на једну. То јесте значајан успех, и због повећане пиротехничке безбедности и олакшане манипулације средствима, али и због њиховог лакшег евидентирања и праћења квалитативних особина средстава која се налазе на отвореном.

Кад је реч о количинама убојних средстава на отвореном, од 9.200 тона, колико смо имали 2007, ми смо прошле године остали са 2.100 тона,

да бисмо, до краја ове године, по плану, сву количину убојних средстава елиминисали с отвореног простора. Сигурно је да и Централна логистичка база и остале јединице Војске, јер нису сва средства на отвореном у надлежности базе, чине све што могу да се то и оствари – напомиње генерал Зековић.

Смањене количине

Од формирања Централне логистичке базе њени припадници чине напоре и на смањењу укупне количине убојних средстава ускладиштених у објектима базе, чиме се ствара простор за смештај средстава осталих јединица. О тим напорима бригадни генерал Горан Зековић каже:

– База је 2007. имала више од седам хиљада квадратних метара ослобођеног простора за складиштење

Бригадни генерал
Горан Зековић

убојних средстава других јединица. Од тога је само у прошлој години ослобођено око 50 одсто, чиме је омогућено квалитетније ускладиштење

средстава других јединица, пиротехнички безбедније, компатибилно по типу и врсти. Планирано је да део простора у јединицама Централне логистичке базе ослободимо и ове године. Поред тога, важно је истаћи да је, током последње четири године, укупна количина убојних средстава, која се чува у Централној бази, смањена за око 34 одсто. Део је расходован, део делаборисан у фабрикама наменске индустрије, а део

вишка убојних средстава је продат.

У сваком случају, на неки од тих начина количина убојних средстава у систему одбране смањена је за више од 16.000 тона. У поређењу с ранијим периодом, то је велики корак, који сведочи о залагању људи у Централној логистичкој бази на оптимизовању огромне количине средстава. Интенција базе јесте да се сва средства палетизују и да буду у објектима који омогућавају квалитетну техничку манипулацију, али то није увек могуће. Од укупне количине убојних средстава, око 54 одсто је палетизовано, док старост објеката и постојећи услови смештаја онемогућавају потпуну палетизацију – истиче генерал Зековић.

Један од теже решивих проблема, наметнут Централној логистичкој бази јесте стање објеката у којима се чувају убојна средства. Деценије смањеног улагања у Војску сада узимају данак.

– Готово 80 одсто објеката у којима складиштимо убојна средства грађено је педесетих година прошлог века – каже генерал Зековић. – Њихова старост је, дакле, 60 година, док је свега двадесетак одсто објеката грађено шездесетих и седамдесетих година и касније. Само неколико објеката изграђено је после 2000. године. Променом структуре објеката, њиховог типа и врсте и изградњом нових,

СВЕ МАЊЕ НА ОТВОРЕНОМ

Од 2008, укупна количина убојних средстава која се чувала на отвореном смањена је за 22 одсто, у 2009. негде око пет, а прошле године око 58 одсто од укупне количине. О тим напорима командант Централне логистичке базе бригадни генерал Горан Зековић каже:

– На крају смо дошли до тога да можемо слободно рећи да су на отвореном незнатне количине убојних средстава – свега 11 или 12 одсто, у односу на ону количину од пре четири године. У сарадњи са *Ремонтним заводом* у Крагујевцу и *Првом искром* у Баричу, биће учињено све што је могуће да до краја године убојна средства више не буду на отвореном. То је велики корак и ка повећању пиротехничке безбедности убојних средстава и ка квалитетнијем евидентирању и праћењу њиховог стања.

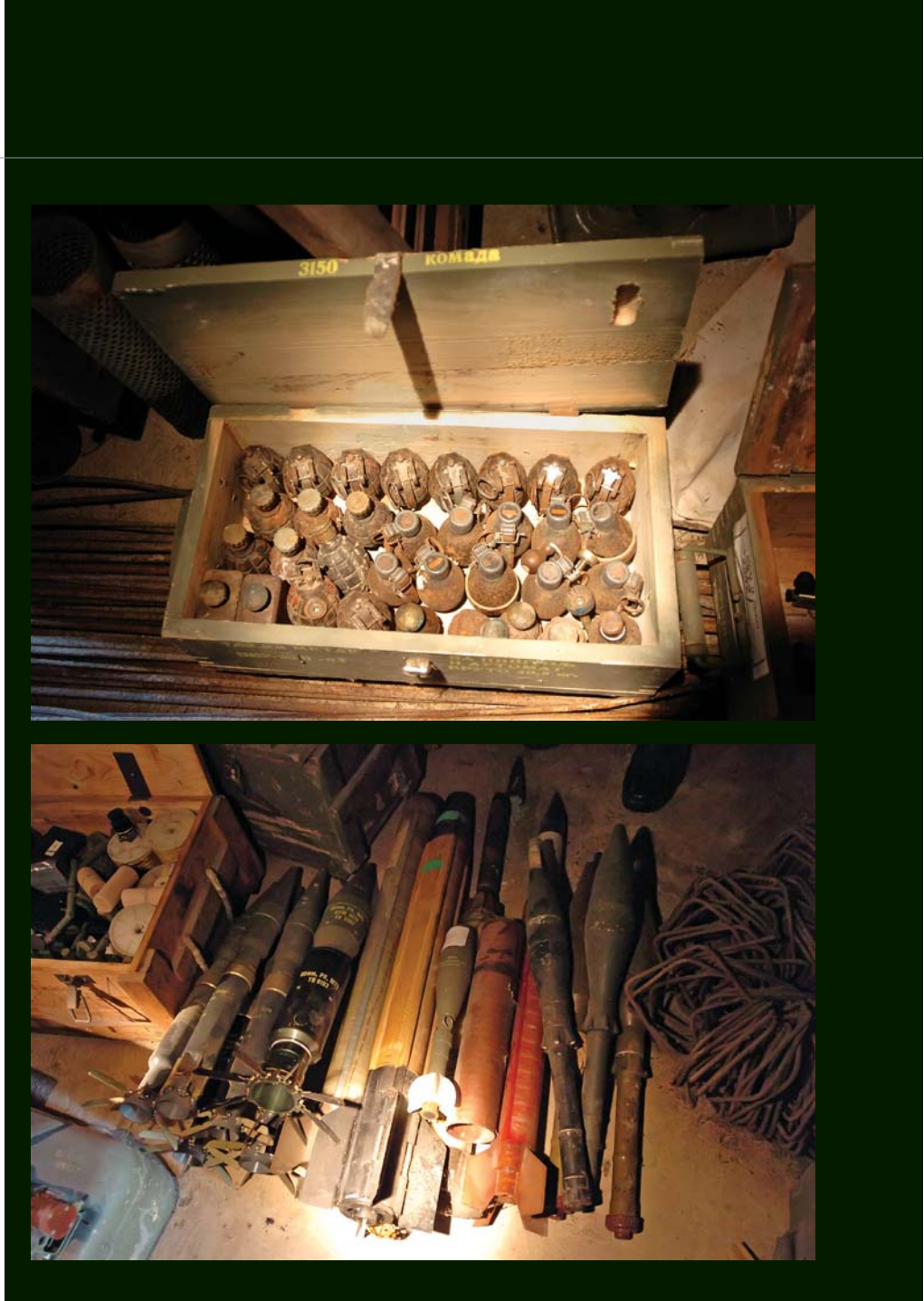
постојећа слика чувања, безбедности, евидентирања и манипулације убојним средствима ће се знатно променити, али главни напори нас, ипак, очекују на инфраструктурној изградњи нових објеката. Од тога не можемо побећи.

У 103. складишту реновиран је део објеката, у седам објеката побољшан је прилаз средствима интегралног транспорта, унутрашњим уређењима и побољшањима складишта успели смо да отргнемо од зуба времена у коме су грађена. У току прошле године ми смо имали саграђена три објекта, у складишту у Крушедолу, Раљи и у Боговађи. Те модерне објекте успео је да изгради инвеститор – Управа за инфраструктуру. Тамо ускладиштена средства су, наравно, смештена у најповољнијим условима. Замисао о средњорочном развоју објеката за смештај убојних средстава до 2015. је охрабрујућа, али је треба и остварити.

Предвиђено је да се до тада изграде 43 објекта у складиштима Централне логистичке базе, укупне површине око 12.000 метара квадратних. Планирано је да се објекти изграде на шест локација, што би у сваком случају знатно побољшало стање пиротехничке безбедности, услова смештаја, чувања и манипулације, свега што се тиче складиштења убојних средстава. Нови објекти, који се граде последњих година, омогућавају приступ средствима интегралног транспорта, што ствара најповољније услове за складиштење и манипулацију средствима, у смислу палетизације и што веће аутоматизације у манипулацији. Бржа манипулација у складиштима омогућава и брже достављање средстава јединицама којима су потребна – подвлачи генерал Зековић.

Смањити вишкове

Од укупне количине убојних средстава у Централној логистичкој бази, око 35 одсто спада у претичућа средства. Императив у остваривању квалитетнијег складиштења јесте решавање управо тих вишкова на један

од могућих начина – делаборацијом, расходовањем, уништавање, продајом. То је пут до стварања повољнијих услова за безбедно складиштење убојних средстава.

У информационом систему ми пратимо стање сваког средства и стварамо јаснију слику о складиштењу, чувању, коришћењу средстава. Тај систем се стално ажурира, контролише и прати, чиме се омогућава квалитетна веза између Централне логистичке базе, јединствене институције задужене за складиштење средстава, јединица које та средства користе и *Технички ремонтни завод* у Крагујевцу, задуженог за контролу тих средстава – каже бригадни гене-

рал Зековић. Такође, подвлачи да, када је реч о контроли ускладиштених убојних средстава, база, као јединствена специјализована установа Војске Србије, има обучене екипе за контролне техничке прегледе убојних средстава, противоклопних и противавионских ракетних система и погонске опреме и инсталација.

– Поменуће екипе током целе године контролишу у јединицама Војске убојна средства и погонску опрему. Њихова улога јесте незаобилазна и у току вежби на Пасуљанским ливадама и током осталих активности јединица у којима се користе убојна средства – истиче командант базе. ■

Душан ГЛИШИЋ